

Published on www.bilvavi.net

אלול 025 תשובה התחלה חדשה עומק הענין תשעו > [Home](#)

אלול 025 תשובה התחלה חדשה עומק הענין תשעו

חלק מהשיעור

תשובה פנימית לחזור למקום שבו תחילת ההשרשה איננה יצה"ר, למקום הנשמות ששם אורייתא וקב"ה, והיינו לחיות חיי נשמה. ולמעשה, לצייר בנפשו אילו ניתן בבחירתו לסדר חיים איך היה מסדרם, ולנסות לקרב את חייו לשם, שבכך מתחיל מהתחלה ולא לאחר כל מה שקיים כבר, ודבר שני, להשריש את כל יסודי האמונה מהתחלה. וזהו ב' התשובות, תשובה של גוף לשוב מהמעשים כדברי הגמ', ותשובה של נשמה לשוב להתחלה.

ימי אלול כהכנה לר"ה ולעשי"ת, זמן תשובה לכל. פשוטו של סוגיא של תשובה כמ"ש הראשונים, כאשר האדם רח"ל עשה חטא, צריך לשוב למצב שהיה לפני אותו חטא, כלשון הגמ' כידוע "היכי דמי בעל תשובה, באותו מקום, באותו זמן, באותו אשה", והרי שמונח בדברי הגמ' ההגדרה שבעל תשובה חוזר לאותו מקום של קודם החטא ואיננו חוטא.

אבל בפנים של תשובה מונח עומק הרבה יותר גדול, כח התשובה, כאשר האדם הולך ממקום אחד למקום אחר ושב למקומו, הוא חוזר למקום הראשון שממנו היה, ובעומק, כח התשובה, הוא כח עמוק עד למאד בסדר פנימיות האדם, שנתבונן נראה, שכסדר על דרך כלל, כל דבר שאדם עוסק איתו, הן בדברי תורה, הן בשאר דברים, פעם ראשונה שהוא נוגע באותם דברים הוא מתחיל מאותה התחלה שבה הוא נמצא, אבל מכאן ואילך כל פעם שהוא עוסק באותו ענין, הוא ממשיך פחות או יותר מהמקום שבו הוא עסק קודם לכן אם הוא זוכר, ואם איננו זוכר מהיכן עסק אזי הוא עוסק מהמקום שנשאר בנפשו הרושם מאותו דבר, משם הוא ממשיך. דוגמא בעלמא, אדם שלמד מסכת שבת והוא לומד שוב הפעם מסכתא של שבת, על דרך כלל איננו מתחיל ללמוד שבת כתינוק שמעולם לא למד, יש לו את הידיעות שזכורים לו, השאלה כמה הוא זוכר, ובאיזה אופן הזכירה, אבל מאותו שיעור של זכירה שקיים אצלו בנפש יש לו את המושכלות, הוא כבר יודע כיוונים מסויימים, ומשם ואילך הוא בונה את מה שהוא בונה, זכור לו מעט מהצורתא דשמעתתא שקדמה לכך, אפילו אם הדברים לא עומדים ברורים, ומאותה זכירה של צורתא דשמעתתא הוא ממשיך לאותם מקומות. הוא זוכר את הסוגיות לפי ערכו שלו, זוכר מה זה קושר, מה זה תופר, מה זה קורע, מה זה בונה, כמובן, לא את כל המסקנות וכל שיטות הראשונים, כל המהלכים וההלכה למעשה בהכרח, אבל יש לו כבר תחילת מחשבה. משא"כ מי שלומד פעם ראשונה את הסוגיא, זה כמו מגשש באפילה בתחילתו של דבר במה שעוסק, אפילו את הידיעות הכלליות והיסודיים הוא מתחיל ללמוד.

זה נאמר כסדר בצורת הדבר במה שהאדם עוסק, זה נאמר בכלל כל קומת החיים של האדם. היה זמן שהאדם בא לאדם ומאז הוא לומד לאט לאט מה קיים בעולם, הוא מכיר עוד דברים ועוד דברים, מכאן ואילך ההכרות שמגיעים בנויים על ההכרות שקדמו לכך, פעם ראשונה הוא נפגש עם כיסא, שנפגש בפעם האלף, ובפעם העשרת אלפים, ובפעם המאה אלף עם כיסא, הרושם מהו כיסא נשאר מהגירסא דינקותא שיש לו, לא בהכרח שהוא זוכר באיתגליא, אבל זו כל צורת פנימיות מחשבת ובנין האדם.

ולכן בעומק צריך להבין שרוב רובם של הדברים שאנו עוסקים בהם מבוקר ועד לילה, אנחנו לא עוסקים בתחילתם של דברים, אנו עוסקים בדברים מאמצע הסוגיא. מסכת שהאדם לא ללמד מעיקרא אזי יש לו פעם ראשונה, אבל לאחר שלמד אותה פעם אחת מכאן ואילך הוא כבר אוחד באמצע ענין. ענייני העולם שהאדם מתעסק איתם יום יום שעה שעה, יש לו תפיסה מסויימת על הדברים, ואת אותה תפיסה מכאן ואילך הוא מתבונן על כל מה שהוא מתבונן. זה לא נפק"מ בחיי רחניות או בחיי גשמיות, זו אותה צורת תפיסה שאיתה האדם נולד. כאשר האדם נולד מעיקרא הוא כן קיבל את הדברים

בצורה של התחדשות, אבל כל דבר שהוא נפגש איתו וכבר היה קיים באיזה אופן מפגש עם אותו דבר, יש את הרושם הראשון איך הוא נתפס, פעמים זה הרבה יותר מרושם ראשון, וכסדר על כל זה נבנה סדר הדברים.

שזו צורת הדברים שהאדם נפגש, צריך להבין עמוק, מהו הדבר הראשון שהאדם פגש בשעה שהוא יצא לאוויר העולם, "לפתח חטאת רובץ", כמו שדורשת הגמ' בסנהדרין כידוע, ברבי ואנטונינוס, מאימתי נכנס יצה"ר באדם, אם היה נכנס במעי אמו כמו שאמר רבי, אמר לו אנטונינוס שהיה מבעט במעי אמו ויוצא, אלא בהכרח שנכנס בו בשעה שהוא יוצא לאוויר העולם. א"כ הדבר הראשון שהאדם פגש בשעה שיוצא לאוויר העולם, לפתח חטאת רובץ, הוא פוגש את יצה"ר, וממנו הוא מתחיל להכיר את העולם. גופא בתר רישא גריר, וכל ההכרות שבאים מכאן ואילך, כמובן שזה לא נמצא באיתגליא בדעת האדם, האדם לא זוכר, לא חלי ולא מרגיש, אפילו הרבה לאחר יציאתו לעולם איננו זוכר דברים, עד שהוא נהיה בן כמה שנים וגם את זה הוא זוכר למחצה לשליש ולרביע וכדומה. אבל האמת, נאמנים עלינו דברי חז"ל, שתינוק היוצא לאוויר העולם בוכה, ואחד מהטעמים שהוא בוכה כי הוא פוגש את היצה"ר. זו הפגישה הראשונה שהאדם פוגש, ומכאן ואילך כל הפגישות שהוא פוגש נבנים ע"ג אותה פגישה ראשונה שפגש. כמובן עוד פעם, זה לא נמצא באיתגליא, בדעת האדם ובשכל שברור לו הדברים, אם הדברים היו ברורים לו זה היה נראה הרבה אחרת, אבל כך חקקה חכמתו יתברך שמו שזה סדר היצירה, שזה המפגש הראשון שהאדם פוגש. ומכאן ואילך כיוון שזה מה שהוא פוגש, אזי סדר הדברים של מה שהוא פוגש מכאן ולהבא, מושרשים באותו מפגש ראשון. ולכן כל דבר שהאדם נפגש עמו, על דרך כלל הוא לא נדבק בצד הטוב שבו, מדוע לא, יש מה שחז"ל אומרים שעוה"ז נקרא רובו רע ומיעוטו טוב, ואזלינן בתר רובא, אז האדם נפגש באופן טבעי אחרי הרוב ולא אחר המיעוט, זה סדר ברייתו של העולם. אבל לפי מה שנתבאר השתא מה שהאדם נפגש אחרי הרוב זה לא רק מחמת מה שהעוה"ז הוא רובו רע, כמו שמה שכל אחד רואה שקורה כאן בעולם שרובו רע, אלא הוא נמשך לרע מחמת שזה תחילת נקודת הדבר.

ולפי זה שהאדם בונה מציאות של חיים, כל דבר שהוא נפגש עמו השורש הראשון של פגישת הרע יוצר, שהוא נפגש עם דברים הוא לא רואה אותם מצד הטוב שבהם, אלא מהצד הרע שבהם. אין כוונת הדבר שהוא לא רואה בכלל טוב, ודאי שהוא רואה גם טוב, אבל ההשרשה הראשונה גורמת לאדם שרואה את הנקודות שאינם שלמות בכל דבר ודבר. ולכן ברור שאם זו צורת ההשרשה של קומת האדם כמו שלמדנו חז"ל, אז נטיית האדם כאן כסדר, "יצר לב האדם רע מנעוריו", "רק רע כל היום", כלשון הפסוק, וכאשר האדם מנסה לבוא ולחזור ולעשות תשובה, יש שני אופנים איך האדם עושה תשובה, יש אופן שאם האדם רח"ל חטא, הוא חוזר בו מאותו חטא, היכי דמי בעל תשובה כדברי הגמרא הנ"ל, זו תשובה פרטית מאותו חטא פרטי כל אחד לפי עניינו רח"ל במה שחטא. אבל יש את התשובה שהיא שורש התשובה, שהאדם צריך לעשות תשובה בשורש נקודת הנידון הראשון שאיתו התחיל נקודת הרע, כי אם לא, הוא עקר את הענף של הרע, ובודאי שגם זה צריך לעשות, אבל את שורש נקודת הרע שהיא תחילת ביאתו לעולם, האדם לא עקר, ואם איננו עוקר את נקודת השורש, אז נקודת השורש משפיעה עליו כסדר כל ימי חייו.

שמשה רבינו עלה לשמים אמרו המלאכים מה לילוד אשה בינינו, למה זה נקרא דוקא ילוד אשה, כי כיוון שהוא ילוד אשה אז בשעה שהוא נולד מאשה נתקיים בו לפתח חטאת רובץ, על זה באים המלאכים דלית בהו יצה"ר כמ"ש חז"ל, ואומרים, מה לילוד אשה בינינו. אבל שהוא משיב להם, לקבל את התורה בא, שהוא בא לקבל את התורה, הגדרת הדברים הוא, שהדבר הראשון שהאדם פגש בעומק הוא לא את יצה"ר, אלא הדבר הראשון בעומק שהאדם פגש, ישראל עלו במחשבה תחילה להיבראות, ושהם עלו תחילה במחשבה להיבראות מה היה שם - קב"ה ואורייתא, זה מה שהיה. היציאה לעולם שבו האדם נמצא שם הדבר הראשון שפגש היא מציאות של רע, אבל בשורש יצירת הנשמה, הדבר הראשון שהוא פגש זה לא את היצה"ר, אלא הדבר הראשון שפגש זה קב"ה ואורייתא.

כאן מונח עומק שתי סוגי התשובות שהאדם עושה, אם האדם עושה תשובה על החטא בלבד שחטא, אז מהחטא הזה הוא בעל תשובה, אבל את שורש לפתח חטאת רובץ שזו הנקודה הראשונה שהוא פגש, עומד בעינו. אבל תשובה כמ"ש הגמ' בפסחים נ"ד ועוד כידוע, אחד מהדברים שקדמו לעולם זו תשובה. מה הצורך שתשובה תקדם לעולם, מה לי אם התשובה תברא לאחר שנברא העולם, ומה לי אם נבראה קודם שנברא העולם, מאי נפק"מ. ודאי שיש לזה כמה פנים, אבל פנים אחד לסוגייתנו, תשובה שנבראה לאחר שנברא העולם, אז כבר נברא יצה"ר, אזי התשובה היא לאחר היצה"ר, זו תשובה שנמצאת בתוך העולם, זו תשובה שהאדם מקיים לאחר שבא לעולם, אז הפעם הראשונה שפגש זה יצה"ר. אבל תשובה שקדמה לעולם, אז להיכן התשובה משיבה אותו, היא איננה משיבה אותו לתוך העולם לאחר הפתח לחטאת רובץ, אלא היא משיבה אותו למקום של האורייתא, ישראל עלו במחשבה תחילה להיבראות, מה שיש שם זה קב"ה ואורייתא.

שמבינים את הדברים הללו, מונח כאן העומק העצום איזה פנים של תשובה צריך להגיע. בארבעים ימים הללו שהם שורש ימי התשובה, ארבעים ימים שמשה עלה להר, שהמלאכים באים ואומרים למשה רבינו מה לילוד אשה בינינו, אז כפשוטו דברי הגמ' הנ"ל לקבל תורה בא. ועומק דברי הגמ', ילוד אשה אזי הוא שייך לארץ ולא לשמים, אם הוא עולה לשמים כלומר שהוא יוצא מהילוד אשה שבדבר שלפתח חטאת רובץ, והוא חוזר בתשובה לאיזה מקום, לקב"ה ואורייתא, זה נקרא לקבל

תורה בא. לקבל תורה בא ודאי שהדברים כפשוטם אמת, אבל יש בהם הרבה הרבה יותר עומק נורא, לקבל תורה בא כלומר, מול הלקבל תורה בא עומדת הטענה מה לילוד אשה בינינו, על זה באה התשובה לקבל תורה הוא בא, אז מה אם לקבל תורה הוא בא אבל מה עם הטענה מה לילוד אשה בינינו הרי זה לא מקומו. תשובה לדבר לנתבאר היה ברורה מאד, מה לילוד אשה בינינו כלומר מלאכים אין בהם רע, אין להם את הפתח חטאת רובץ, אזי הם שואלים מה משה רבינו עושה כאן, תשובה לדבר שמשה רבינו עולה לקבל תורה, הוא עולה לקבל תורה הרי שהוא לא מתחיל מנקודת ההתחלה שלפתח חטאת רובץ, אז הופקע ממנו המדרגה של מה לילוד אשה בינינו. אומר המהר"ל שכסדר הדבר הרי שיש ירידת הדורות, סדר הדורות על דרך כלל שיש אב וכן, והאב הוא למעלה מהבן, אבל משה רבינו אומר המהר"ל שלא היה באותו סדר, לכן דייקא נאמר "וילך איש מביתו ויקח את בת לוי" היה ליקוחין מיוחדים לצורך לידתו של משה, זה לא היה משורש לידה רגילה. משה שנותן תורה לישראל איננו באותו אופן של מה לילוד אשה בינינו שעליו נאמר לפתח חטאת רובץ, אלא משה שלקבל תורה בא, יוצא מהמקום של הילוד, של הפתח חטאת רובץ, לקבל תורה, הוא מגלה התחלה חדשה שהיא בעומק הנשמה.

בלשון אחרת, והיא יותר פשוטה וברורה, יש באדם גוף ונשמה. אדם שחי חיי גוף אזי היכן ההתחלה שלו, ילוד אשה, ארבעים יום של יצירת הולד, ז' ט' ירחים של עובר במעי אמו, ותחילת החיבור שלו בזה העולם זה זמן הלידה. קודם לכן הוא בטל, עובר ירך אמו, לאו ירך אמו, הוא בטל לאמו, ויש לו קביעות של שם בשעה שיוצא לאוויר העולם. מי שחי חיי גוף, היכן ההתחלה שלו מתחילה, בזמן הלידה, ואז כנתבאר שההתחלה שלו היא לפתח חטאת רובץ. אבל מי שחי חיי נשמה, אזי ההתחלה שלו, ישראל, נשמתם, עלו במחשבה תחילה להיבראות, לפני שיש עולם, קב"ה ואורייתא, ואצלו באמת ההתחלה איננה יצה"ר, אין שם עוד כלל עולם, לא נבראו מלאכים, ישראל קדמו למלאכים, אם אין מלאכים ודאי שעדיין אין יצה"ר, אין אפילו יצר טוב, אבל ק"ו שאין מציאות של יצה"ר, אין רע ואין יצר הרע.

זה עומק המדרגה הנקראת תשובה, לשוב מחיי גוף ולחיות חיי נשמה. שמשה רבינו עלה להר בארבעים יום הללו, היכן גופו של משה היה, בארץ, כדברי הגמ' בריש סוכה, מעולם לא ירדה שכינה למטה מי', ולא עלה משה למעלה מי', מקרא מלא שמשה רבינו עלה, מבאר הגר"א שמה שהוא עלה, הוא עלה במחשבתו, בנשמתו, אבל גופו נשאר כאן. אזי ארבעים ימים הללו שהם שורש שמשה רבינו עלה פעם שלישית להר, באיזה אופן הייתה צורת העלייה, העלייה לא הייתה בגוף, הגוף נשאר כאן, העלייה הייתה בנשמתו של משה רבינו שעולה להר. עלייה שמשה רבינו עולה להר בנשמתו, זה לא במקרה שהגוף נשאר כאן כי הוא לא יכול לעלות והנשמה היא זו שעולה, שבאו המלאכים ושאלו מה לילוד אשה בינינו, האם משה היה שם ילוד אשה או לא, אם הוא היה עולה עם גוף אזי באמת היה ילוד אשה בינינו, אבל שהוא עולה עם נשמתו ואיננו עולה עם גופו, נשמתם של ישראל לפני ממיחצתם של מלאכי השרת כמ"ש חז"ל, אזי אין את הטענה של מה ילוד אשה בינינו. ועומק התשובה לפ"ז להבין עמוק, אם באים לשוב מפרט בלבד, אפשר לשוב בתוך הגוף עצמו, באותו מקום, באותו אשה, באותו זמן, גם על זה יש גדר של בעל תשובה. ומצד כך, יש לאומות העולם או אין להם תשובה, הרי קוראים ביום הקדוש יום הכיפורים הפטרה של יונה, נינוה, נינוה עשו תשובה, גם לאומות העולם יש תשובה. אזי מה ההבדל בין תשובתם של ישראל לתשובה של עכו"ם, עכו"ם שעושה תשובה מהו גדר תשובתו, תשובה של גוף, ודאי שיש דומם, צומח, חי, מדבר, עכו"ם למעלה מחי שהרי הוא מדבר, אבל עיקרו הוא גוף ומעט נקודה רוחנית, אבל החלק הרוחני שנמצא בעכו"ם לא קדם לעולם. א"כ התשובה שהעכו"ם יכול לשוב מעין נינוה וכדומה, מהי אותה תשובה, תשובה שהוא שב בתוך העולם כולו. ואפילו אחרי שהוא שב ממדרגת העכו"ם, כיוון שהתשובה היא בתוך העולם, תמיד נשאר ההשרשה של הרע שלפתח חטאת רובץ, שזו תחילת ההווה של חיבור לעולם.

אבל ישראל נבדלים מאומות העולם, נצטוונו במצוות עשה על התשובה כמ"ש הרבינו יונה, זו מצווה שנמסרה לישראל, עכו"ם מתקבל בתשובה אבל הוא לא מצווה על התשובה, אם לומר שזה דבר שמחייבו השכל כדברי ר' ניסים גאון בתחילת הש"ס, יש לעיין, אבל איננו מצווה בודאי להדיא על תשובה, זה לא מכלל ז' מצוות בני נח שמונה הגמ' בסנהדרין. אבל ישראל שנצטוו על התשובה, זו תשובה שונה, שבאה מאורייתא. תשובה שבאה מאורייתא זה לשוב בחזרה למדרגה מעין משה רבינו שעלה להר ארבעים יום, גופו נשאר כאן, נשמתו עלתה למעלה, זו תשובה שנקראת תשובה, החזירנו בתשובה שלמה לפניך.

זו היא תשובה שהאדם שב שהתחלתו היא התחלה באופן כזה שחוזר לעומק נשמתו.

לפי זה להבין יותר עמוק ויותר קרוב לעולם המעשה. מה ההבדל בין תשובה של גוף לתשובה של נשמה, כמובן שיש לזה כמה וכמה פנים, תשובה של גוף האדם עדיין חי חיי גוף, בתשובה של נשמה הוא חי חיי נשמה. אבל בלשון אחרת, תשובה שנמצאת בתוך הגוף היא תשובה שבאה אחרי העולם, אז האדם מתחיל את הדבר לאחר שכבר קדמו דברים לפניו. מצד כך אימתי נברא אדם הראשון, אחר וקדם צרתני, אחר למעשה בראשית, הוא נברא ביום שישי למעשה בראשית, בגופו. אבל תשובה של נשמה, קדם צרתני, עלה במחשבה להיבראות, לפני כל הנבראים כולם, אזי התשובה שלו חוזרת למקום לפני שנמצאים כל המצבים כולם, ישראל הם לפני שנמצאים כל המצבים כולם, כבר שם ישראל נמצאים.

ובלשון ברורה, שבאים לצייר זאת בציור מעשי של עבודת התשובה, כאשר האדם מתחיל לחשוב בתשובה, כמובן, הסדר הפשוט איך האדם חושב בתשובה, הוא עושה חשבון הנפש איזה מעשים הוא עשה כראוי, איזה מעשים עשה שלא כראוי, על המעשים שלא כראוי כפי הדרגתם הוא מנסה לקבל על עצמו, חרטה, וידו, קבלה לעתיד שלא ישבו לכסלו עוד, והלואי שזה יתקיים, הלואי.

אבל התשובה הפנימית שונה לגמרי, התשובה הפנימית זה להתחיל לחשוב על החיים מהתחלה, לא לחשוב מה אני עושה טוב ומה אני עושה לא טוב ולתקן את מה שהאדם עושה לא טוב, תשובה עניינה בעומק, צורתה, שמתחיל לחשוב, אילו כל האפשרויות היו פתוחות עכשיו לפני, איזה סדר של חיים הייתי מסדר. מה יאמר מיד האדם, לא כל האפשרויות פתוחות, אני כבר אחרי חיידר, אחרי ישיבה קטנה, אחרי ישיבה גדולה, כמה שנים בכולל, משעובד רחיים בצווארו, ויש לו את כל ההיקף של בני בית, פרנסה, בריאות, הורים, מחויבויות עד אין קץ, סדר א', סדר ב', סדר ג', סדר לפני שחרית ואחרי חצות, כל אחד לפי עניינו משועבד בכל השיעבודים שישנם, איך הוא יכול להתחיל לחשוב מהתחלה.

כאן מונח העומק של הסוגיא שאנו מדברים, תשובה שהאדם לא מתחיל לחשוב מהתחלה, זו תשובה אחרי שיש עולם, אדם נברא ביום שישי למעשה בראשית, כבר יש שמים ויש ארץ ויש רקיע ויש יבשה ויש ימים ויש מאורות ויש בעלי חיים, יש דגים, יש הכל, האי עכשיו הוא נכנס, כדי שיכנס לסעודה מיד, אבל הוא משעובד לכל מה שקורה בעולם, כל הברואים כולם קדמו אליו, ועכשיו שהוא נברא הוא צריך להסתדר עם תבל ומלואו של מה שנמצא, משועבד לכל מה שקורה כאן. אבל התשובה מכח מה שנאמר, תשובה קדמה לעולם, במעמקי הנפש יש כח באדם להתחיל לחשוב איך הוא היה מתחיל לסדר את החיים שלו עכשיו מתחילה כאילו שאין שום שיעבוד. ודאי שבאים להוציא זאת למעשה, איננו נמצאים בעולם שאין שום שיעבוד, אבל כח התשובה מתחיל ממקום לגמרי אחר. כאשר האדם רוצה להעמיד תשובה, צריך להעמיד מחד את השאיפה איך הוא היה רוצה לחיות, ואת הצד השני למעשה היכן הוא חי, ואז איך מגיעים מהמקום שהוא חי לאותם שאיפות.

איך מעמידים צורה של שאיפה שלמה, אנו מדגישים שלמה, אצל רוב בני אדם זה רחוק אפילו מההסתכלות, אבל על זה גופא עומק סוגיית התשובה, תשובה שלמה עניינה שהאדם מצייר לעצמו, אם הקב"ה היה נותן לו עכשיו להתחיל את החיים מהתחלה, הכל מהתחלה, כסדר, איך הוא היה מתחיל, איך הוא היה בונה צורה של חיים. מה הוא היה עושה אם היו נותנים לו אפשרות עכשיו להתחיל את הגלגול מא', ולהתחיל הכל כסדר לבנות כפי איך שהוא רוצה, איזה סדר של צורת חיים הוא היה מסדר. מי שמגיע פחות או יותר לסדר שעכשיו הוא נמצא, או שהוא באמת צדיק מופלג, או שהוא שוטה גמור. איך הוא היה מסדר חיים מעיקרא אם הכל היה ניתן בידיו לבחור איך לסדר, זה נקרא עומק כח התשובה בשורשו. להוציא אותה לפועל בשלימות, אי אפשר, היא קדמה לעולם, אי אפשר להחזיר את הכל בחזרה, אבל זה להעמיד את המקום שממנו האדם מתחיל, מהיכן הוא מתחיל. היכי דמי בעל תשובה בעומק, בעל תשובה זה אדם שמנסה בצורת נפשו לסדר לעצמו צורת חיים, איך היה נראה צורת חיים אילו הכל היה פתוח בפניו. וכשהוא הגיע לאותו צורה, זה לא יאמר מה אפשרי שאסרה עלי תורה והמציאות עכשיו מורכבת אחרת, אלא הוא מנסה לקרב את החיים שלו עכשיו הכי קרוב, אי אפשר לחיות שם, אבל הכי קרוב איך הוא היה מסדר את החיים אילו היה יכול להתחיל את החיים מהתחלה.

על דרך כלל האדם לא חושב איך לסדר חיים מהתחלה, אלא חושב איך לתקן את הליקויים. משל למה הדבר דומה, יש אדם שיש לו בית ונשברו כמה דברים, אז הוא מזמין בעל מלאכה שיתקן. יש אדם שקנה קרקע ומתחיל לבנות בית מהתחלה, שתי פנים שונים נאמרו כאן, איך האדם מסתכל על חייו, הוא כבר בן עשרים, שלשים, ארבעים, יתר על כן, הוא לא רואה את עצמו עכשיו מתחיל מהתחלה, אבל התשובה אומרת שצריך לצייר ציור בנפש איך הייתי מעמיד חיים כאילו הכל היה מתחיל מהתחלה. אם אדם מעמיד כזו צורה של חיים השאיפה שלו מאד ברורה, ואז הוא בודק כמובן איך צורת חייו נראית היום, ואיך אפשר לשנות את החיים שנמצאים היום מול הצורה הראשונה שהיא הצורה הראויה. זו לא תשובה שאפשר לעשותה בשלימות, אבל להתקרב אליה בודאי שאפשר.

אבל יתר על כן ולמעשה, הרבה מאד ידיעות שאנו יודעים שהם ידיעות אמת, הם אצלנו על דרך כלל כמונח בקופסא, לא עוסקים בהם, יש את הי"ג עיקרים, כולם מאמינים, כל ידיעת יסודי הש"ס, אפילו הגירסא דינקותא שהאדם למד מקראות, הוא כבר יודע, תשובה עניינה, להתחיל הכל מהתחלה. את יסודי האמונה מהתחלה, לא ח"ו שהוא מתחיל משאלות של אברהם אבינו, אבל הוא מתחיל להעמיק את היסודות שבדבר מהתחלה, זה עומק של כח של תשובה. יש י"ג עיקרים, הוא משריש אותם מהתחלה, כאילו שמעולם לא הושרש אצלו כולם, ודאי שיש לנו אמונה, קבלה מאבותינו וממנו לא תזוע, אנחנו לא עומדים לחקור שום דבר מעיקרא, אבל מתחילים את הדברים מהתחלה, יסודי האמונה מהתחלה, הוא פותח פרשת בראשית כמו החפץ חיים, הוא קורא את זה מהתחלה. אדם שלומד כך את התורה, כך משריש בחזרה את יסודי האמונה, הוא נוגע בסוגיא שנקראת תשובה מתחילה. לולי זה, אפשר להגיע לתשובה חלקית ואי אפשר להגיע לתשובה שלימה.

שמעמידים למעשה את שני הדברים, יש את החלק הראשון שהוא העמדה של שאיפה, להעמיד איך היה נראה צורה של חיים אילו יכולנו להעמיד את הכל מהתחלה, ואיך החיים נראים עכשיו, ואיך יכולים לקרב הכי קרוב את החיים עכשיו לחיים שהיינו

מעמידים אילו הכל היה מתחילה. והחלק השני, שהוא הרבה יותר למעשה, שאת כל מה שהשרישו אצלנו את הידיעות אמת שמורשים, לחזור ולהשרישם מנקודה התחלתית בנפש, לא באופן שמתחילים מאמצע סוגיא, אלא מתחילים הכל מהתחלה.

כידוע עד מאד אפילו רבותינו שלמדו סוגיא בגמ', היה דרכם להתחיל ללמוד את הסוגיא מהתחלה כאילו הם מעולם לא למדו, מי שלומד בצורה כזו צורת הלימוד הרבה יותר בריאה, ואז הוא רואה פעמים רבות דברים שונים ממה שלמד קודם לכן. זה נאמר על עומק עסק התורה, אבל זה נאמר על כלל כל עבודת האדם בעולמו. את אותם דברים שמושרשים אצלנו, לחזור ולהשרישם מהתחלה. זה נקרא שנה חדשה, שנה חדשה שהאדם מכין את עצמו בימי אלול, שכשיבוא באמת ראש השנה, הוא יתחיל את הכל מהתחלה. לא התחלה ח"ו תרח אבי אברהם, אבל התחלה שהוא משריש בחזרה את כל היסודות מנקודת ההתחלה שבהם. מי שמשריש את הכל מנקודת ההתחלה שבו, הוא הוא בעומק בעל תשובה, הוא בעומק חי חיי תשובה. כמובן שהתולדה של כל המעשים הללו, שהמעשים הרעים שהוא עשה הוא משתדל עד למאד, והלואי שנזכה, שיעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לכסלו עוד.

- [אלול](#) [1]

Show featured image:

0

Source: <http://bilvavi.net/shiur> תשעו/הענין-תשעו-אלול-025-תשובה-התחלה-חדשה-עומק-הענין-תשעו

Links

[1] <http://bilvavi.net/ellul>